

1. Co mnie złości i jak sobie z tym radzę?

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- zna symbolikę poszczególnych zwierząt,
- zna sposoby pokonywania stresu i złości,
- określa emocje, jakie towarzyszą uczuciu gniewu,
- rozumie potrzebę pokonywania w sobie uczucia złości.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- analizuje i interpretuje wiersz,
- potrafi radzić sobie ze stresem i złością,
- potrafi nazywać uczucia podmiotu lirycznego oraz własne,
- potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych obrazów z wyobraźni,
- potrafi odnieść wymowę wiersza do konkretnych sytuacji z życia.

b. 2. Metoda i forma pracy

Podróż w świat wyobraźni, praca z tekstem, pogadanka.

c. 3. Środki dydaktyczne

H. Januszewska, *Lwy*, [w:] M. Nagajowa, *Słowo za słowem. Podręcznik do kształcenia literackiego, kulturowego i językowego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, WSiP, Warszawa 2004.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i uświadamia im cele zajęć.
2. Następnie wybrany uczeń odczytuje głośno i wyraźnie wiersz Hanny Januszewskiej *Lwy*. Nauczyciel bada stopień zrozumienia tekstu, zadając dodatkowe polecenia i pytania:
 - Kto mówi w wierszu?
 - Opowiedz historię opowiedzianą w utworze.
 - Nazwij opisane tu uczucia.

- Powiedz, jak zostały wyobrażone.
- Wskaż zewnętrzne objawy uczuć chłopca.

Swoje odpowiedzi uczniowie uzasadniają przez przytoczenie odpowiednich fragmentów wiersza. Przykładowe odpowiedzi: Uczucie złości, gniewu, agresji, stresu zostało wyobrażone w postaci lwów, które wędrują z chłopcem po ziemi, a następnie przemieniają się w chmury i odlatują w niebieską otchłań. Wraz z nimi znika złość chłopca. Mały bohater ma zaciśnięte pięści, milczy, wydaje ciche warczenie.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel zachęca uczniów, aby zastanowili się, dlaczego właśnie lwy chciały spotkać chłopca. Sugeruje im odpowiedź, zwracając uwagę na symbolikę lwa, czyli zwierzęcia groźnego, budzącego trwogę, symbol władzy a w wierszu symbolizującego złość. Następnie prosi uczniów, aby wymienili jakieś inne znane im zwierzęta, które symbolizują cechy ludzkie.
2. Kolejny etap analizy i interpretacji wiersza to zwrócenie uwagi na układ i rodzaj rymów. Uczniowie dostają polecenie, aby zaznaczyć literami alfabetu rymujące się wyrazy w trzech pierwszych strofach. Następnie liczą sylaby w rymujących się wyrazach i zapisują odpowiednią cyfrę koło litery. Wyciągają wnioski z ćwiczenia i zapisują je w formie notatki do zeszytu: Wszystkie strofy w wierszu mają taki sam układ i rodzaj rymów.
3. Kolejny etap to rozmowa na temat objawów złości. Uczniowie wypowiadają się, w jaki sposób radzą sobie ze złością. Następnie nauczyciel puszcza spokojną muzykę i komentuje zjawisko złości: Złość jest zjawiskiem naturalnym, które towarzyszy wszystkim ludziom w trakcie ich życia. Istnieją jednak możliwości kontrolowania gniewu tak, aby stał się on naszym przyjacielem, a nie wrogiem i czymś, co nas przytłacza i utrudnia normalne funkcjonowanie. Przyczyny złości mogą być różne, by szybko zwalczyć w sobie to uczucie, możesz w domu wziąć gorącą kąpiel, poczytać coś miłego, posłuchać ulubionej muzyki lub wykrzyczeć swoją złość przed lustrem. Każdy z nas wie, co najbardziej go relaksuje i uspakaja. Jeśli to nie pomoże, warto przez kilka minut głęboko poddychać, koncentrując na tym swoją uwagę. Jednak przede wszystkim w zwalczaniu złości pomaga bycie sobą, otwarte wyrażanie tego, co się czuje. Powinniśmy też traktować tak ludzi, jak sami byśmy chcieli być przez nich traktowani. Udowodniono także, że wspaniałą rolę w zwalczaniu w sobie złości jest śmiech.
4. Uczniowie następnie wykonują ćwiczenie relaksacyjne tzw. *Podróż w fantazję*. Siedzą na krzesłach z zamkniętymi oczami i pozwalają swojej wyobraźni wędrować. Gdy komuś pojawi się jakiś konkretny obraz, mówi o tym. Nauczyciel sam wywołuje osoby, które podniosą rękę. Inni słuchają, nie wolno uczniom komentować przedstawianych przez ich rówieśników historii. Ćwiczenie jest wykonywane przy muzyce.

iii. c) Faza podsumowująca

1. Uczniowie podsumowują wiadomości zdobyte na lekcji, swobodnie wypowiadają się na temat, jak ważne jest radzenie sobie ze złością i do jakich konsekwencji może doprowadzić sytuacja, kiedy ktoś nie panuje nad swoimi emocjami.
2. Nauczyciel ewaluuje lekcję, prosząc uczniów o wypełnienie karty ewaluacyjnej (załącznik 1).

e. 5. Bibliografia

1. Aronson E., *Człowiek istota społeczna*, PWN, Warszawa 2000.

2. Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących*, SFN, Kielce 2000.
3. Erket A., *Dzieci potrzebują ciszy. Zabawy relaksacyjne na wiosnę, lato, jesień i zimę*, GWP, Gdańsk 1999.
4. Januszewska H., Lwy, [w:] M. Nagajowa, *Słowo za słowem. Podręcznik do kształcenia literackiego, kulturowego i językowego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, WSiP, Warszawa 2004.
5. Rau K., Ziętkiewicz E., *Jak aktywizować uczniów: „burza mózgów” i inne techniki edukacji*, Oficyna Wydawnicza GiP Poznań 2000.

f. 6. Załączniki

i. a) Karta ewaluacyjna

Załącznik 1.

Co?	Jak oceniasz?		
			
1. Byliśmy dla siebie bardzo mili.			
2. Pomagaliśmy sobie dzisiaj na lekcji.			
3. Nikt nikomu nie przeszkadzał.			
4. Wszyscy pracowali tak samo pilnie.			

ii. b) Zadanie domowe

Napiszę o tym, jak udaje mi się pokonać w sobie złość.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

brak